

אודותינו

מרכז מילקן לחדשנות פועל במסגרת מכון ירושלים למחקרי מדיניות ומתמקד בפיתוח פתרונות מבוססי שוק לאתגרים הגדולים ביותר שעומדים בפני ישראל בתהליך הפיכתה מ"אומת הזנק" לאומה גלובלית. אנו שואפים לגשר על הפער החברתי והאזוריים ועל פערי הפריור בתוך ישראל ובין ישראל לשאר העולם, זאת על ידי עידוד יצירת מקומות עבודה והנגשת מקורות הון. לשם ביצוע משימה זו אנו מקדמים מדיניות, תוכניות ופרויקטים פיננסיים וכלכליים חדשניים וכן פרויקטים שיעזרו לממן את העתיד. אנו גם מדריכים את המוחות הטובים והחכמים ביותר בישראל באמצעות תוכניות העמיתים של מילקן.

ב-12 בספטמבר נפתחה באופן רשמי מעבדת לכללות מפתחות ע"ש בלום במכון ירושלים למחקרי מדיניות. מעבדה זו היא שיתוף פעולה חדש ומרגש בין מרכז מילקן לחדשנות למרכז בלום לכללות מתפתחות של אוניברסיטת קליפורניה בברקלי. יוזמה חלוצית זו תרחיב את תכניות ההכשרה והמחקר במרכז מילקן לחדשנות של מכון ירושלים, להאצת הצמיחה הכלכלית על-ידי פיתוח בר-קיימא במדינות אפריקה, אסיה ואמריקה הלטינית. זוהי מעבדת בלום הראשונה לכללות מתפתחות מחוץ לארה"ב, שאינה נמנית עם עשר המעבדות המבוססות הפועלות בקמפוסים של אוניברסיטת קליפורניה. היא תתמוך בתכניות הקיימות של מרכז מילקן בישראל וגם תאפשר לראשונה לכלול בתכניות שלו סטודנטים לתואר שני ממדינות מתפתחות בתור עמיתים גלובליים, כמו גם להאיץ את המחקר והפיתוח להעברת טכנולוגיות בעלות השפעה, במטרה לתת מענה לאתגרים העולמיים בתחומי המזון, החקלאות, המים, האנרגיה, הסביבה והבריאות. בין אורחי הכבוד שהשתתפו בהשקת היוזמה נמנו השגריר גיל השכל, ראש המרכז לשיתוף פעולה בינלאומי (מש"ב); פליסיה מרקוס, יו"ר מועצת קליפורניה למשאבי המים (שעבדה אתנו על יישום תכנית השותפות הגלובלית בין ישראל לקליפורניה); פרופ' אורון שגריר, סגן הרקטור לתכניות בינלאומיות באוניברסיטה העברית; קאיינג'ה וינסנט דה-פול, ראש העיר אנטבה שעמד בראש משלחת של ראשי ערים מאוגנדה, קניה וטנזניה; וכן אנט בלום מקרן משפחת בלום.

ערב ההשקה של מעבדת בלום לכללות מתפתחות בירושלים.
תמונה: חן לאופולד

תכנית העמיתים

העמיתים השלימו את פרויקטי המחקר היישומי שלהם במשרדי הממשלה. בין הפרויקטים, התועלות הנוספות ממתקנים סולאריים על גגות עבור משרד האנרגיה; הבנייה ומידול של אגרות החוב מבוססות המחקר הראשונות (RBO) עבור רשות החדשות; תכנון והטמעה של שימוש בטכנולוגיות בנייה ירוקות עבור נדל"ן מסחרי ומגזר המלונאות; תכנון כלים להערכת תוצאות עבור תכניות הביטוח הלאומי; תכנון של פלטפורמה בינלאומית למימון של פיתוח; וכן הערכת תכניות אזוריות לפיתוח טכנולוגי.

עמיתים חדשים של מחזור 2017-18 התחילו לבצע את מטלות הקיץ שלהם והם יתחילו את ההשמות בחודש אוקטובר. בין העמיתים בת-אל נאור במשרד האנרגיה; דינה דיזנגוף במשרד האוצר, אגף החשב הכללי; דרור שודרון, במועצה הלאומית לכלכלה; ענת כרמל במשרד ראש הממשלה, אגף הכלכלה והתשתיות; שני דודג' ברשות החדשנות הישראלית; רון גובזנסקי במשרד להגנת הסביבה; ספא יונס במשרד הרווחה והשירותים החברתיים; ורתם זלינגר במנהל המחקר החקלאי - מכון וולקני. שבוע ההכשרה לעמיתים החדשים יתחיל ב-15 באוקטובר 2017.

מרכז מילקן לחדשנות, בית הספר למנהל עסקים והפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה של האוניברסיטה העברית קיבלו מהאוניברסיטה העברית ומהמועצה להשכלה גבוהה אישור סופי לתכנית תואר שני חדשה. התכנית החדשה של לימודי תואר שני תרחיב את תכנית העמיתים העולמית הקיימת ותביא לישראל סטודנטים ממדינות מתפתחות שילמדו במסלול בן שנתיים לתואר שני בלימודי פיתוח הכפר והמרחב הכפרי (MSc-DP). מסלול זה יתחיל בשנת 2018 מציע הכשרה מעשית ושימושית עם רכישת ניסיון בתחום של חידושים פיננסיים. התכנית הוצגה בוועידה העולמית של מילקן במאי, כחלק מהשותפות העולמית לחדשנות באפריקה ובמדינות מתפתחות. גלן יאגו גם הציג את התכנית החדשה בוועידה השנתית של ארגוני MDP (תואר שני בשיטות פיתוח) בבוגוטה, קולומביה. הוועידה שנערכה ביוני כללה יותר מ-40 תכניות תואר שני בשיטות פיתוח מכל רחבי העולם, מתוך מטרה לשתף מידע. פרופ' יאגו העביר במסגרת הוועידה פרזנטציה מרכזית על תכנית ה-MDP החדשה שלנו בישראל.

מחקר יישומי ומעבדות

ב-27 ביוני ערכנו מעבדה לחידושים פיננסיים בנושא האצה של אימוץ טכנולוגיות ירוקות במשרדים, במבנים מסחריים ובמלונות בישראל. המעבדה, המהווה מיזם משותף של המשרד להגנת הסביבה ומרכז מילקן לחדשנות, אירחה יותר מ-45 נציגים של הממשלה וענפי התעשייה, הטכנולוגיה והפיננסים, ביניהם מומחים בינלאומיים כמו מרתה עמרם, עמיתה בכירה במכון מילקן ארה"ב ויו"ר WattzOn מקליפורניה; פול בניסטר מ-Energy Action והתכנית האוסטרלית הלאומית לדירוג ביצועים סביבתיים של מבנים (NABERS); דן סטניאשק מהמדד לביצועי מבנים באירופה (BPIE) בבריסל ולונדון. המעבדה הדגישה את השימוש בהערכת ביצועים כמרכיב מפתח בשינוי ההתנהגות הסביבתית וצמצום של פליטת גזי

חממה במגזרים הללו. כמו כן, נערכו במעבדה ישיבות לקביעת מדיניות מרכזית עם המנכ"לים של המשרד להגנת הסביבה ומשרד האנרגיה.

כמו כן, פרסמנו ביוני את [הדוח המעבדות](#) בנושא האצת השימוש בטכנולוגיות ירוקות בבנייה וחינוך של מבני מגורים. המעבדה שנערכה בשנים 2015-16 הייתה מיזם משותף של המשרד להגנת הסביבה ומרכז מילקן לחדשנות.

אירועים

במרכז של הוועידה העולמית ה-20 של מכון מילקן בלוס-אנג'לס קיימנו מושב על **אומות סטארט-אפ: הקמת מעבדות למען כלכלות מתפתחות**, לצד שתי ישיבות עבודה רלוונטיות שעסקו בסילומיות של טכנולוגיות ובהטמעת מזכר ההבנות בין קליפורניה לישראל. מנחה הפנל היה פרופ' יאגו והשתתפו בו קלייר אקמאנז', מנכ"ל המועצה לפיתוח רואנדה; ג'רמי בנטלי, ראש מחלקת המוסדות הפיננסיים והמגזר הציבורי בסיטי ישראל; ריצ'רד בלום, יו"ר Blum Capital והמייסד של מרכזי בלום לכלכלות מתפתחות באוניברסיטת קליפורניה בברקלי; אלי גרונר, מנכ"ל משרד ראש הממשלה בישראל; אנג'לה חומסי, מנהלת הקרן לחדשנות חברתית Angaza-אפריקה; קארן רוס, מזכירת משרד החקלאות והמזון של קליפורניה. שתי ישיבות נוספות עסקו בסילומיות של טכנולוגיות עבור כלכלות מתפתחות ובמזכר ההבנות ישראל-קליפורניה גרסה 2.0: הלקחים שנלמדו. בין הדוברים נמנו המושל לשעבר גריי דיוויס, הסנטור הברט הרצברג, פרופ' דוד זילברמן, מישל מוסקוביץ' ומריאן מאקורמק מאוניברסיטת קליפורניה בברקלי, נתי ברק מנטפים ומיכאל בן אלי מהמעבדה לקיימות.

פנל הוועידה העולמית בנושא כלכלות מתפתחות

- פרופ' יאגו השתתף בסדנאות על חידושים פיננסיים בשווקים מתפתחים ושווקי ספר של הסוכנות האמריקאית לפיתוח בינלאומי בושינגטון, מחוז קולומביה. השתתפו בתכנית עובדי הסוכנות האמריקאית לפיתוח בינלאומי שפועלים בשטח בכל רחבי העולם.
- מרכז מילקן לחדשנות השתתף בישיבה לשיתוף פעולה בין ישראל לאפריקה בתחום המים, בה השתתפו 12 נציגי מדינות אפריקה. הישיבה נערכה במסגרת הוועידה הדו-שנתית WATEC בספטמבר. פרופ' יאגו וסטיבן זכר השתתפו בדיון השולחן העגול על מימון מים, יוזמה של הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי ומועצת המים העולמית.

תקציר בנושא מדיניות – הבטחת יעילות אנרגטית

מרכז מילקן לחדשנות השלים בשיתוף עם המשרד להגנת הסביבה דוח על מודלים פיננסיים להאצת האימוץ של טכנולוגיות ליעילות אנרגטית בישראל. הדוח היה חלק מהמיזם המשותף עם המשרד להגנת הסביבה, להאצת השימוש בטכנולוגיות ליעילות אנרגטית במגזרים שונים. הדוח מזהה את שיטות העבודה המיטביות לגיבוש ויישום תכניות לצורך ניצול הערביות במסגרת החלטת הממשלה משנת 2016 לתמוך בהשקעות עסקיות בפתרונות בנייה ירוקה/יעילות אנרגטית.

המחקר זיהה סוגיות ונהלים מרכזיים וכיווני מפתח לצורך ניצול ערביות הממשלה:

1. מינוף יעיל - לאור הדרישות הקיימות של המלווים המסחריים לערביות ולביטחונות, אין לפרויקטים אפשרות למנף את ההון שלהם ביעילות. ניתן להשתמש בערביות כדי להוריד את הדרישות לערביות וביטחונות צולבים בצורת נכסי חברה אחרים, מה שיגדיל את כושר המינוף ואת היעילות של הון החברה.
2. אתרי מבחן – בעוד במעבדות קיימות טכנולוגיות פורצות דרך ליעילות אנרגטית, אין מספיק הון זמין לגישור על פער המימון שנדרש לצורך מסחור שלהן או לשילוב הטכנולוגיות האלו בפתרונות מסחריים. ניתן להשתמש בערביות כדי לתמוך במחקר ופיתוח נוספים, בניסויי בטא ואתרי מבחן.
3. הבטחת ביצועי טכנולוגיה – קיימת התנגדות לאימוץ טכנולוגיות חדשות בשרשרת היעילות האנרגטית – מפיתוח טכנולוגיה ועד ההתקנה. לצד השימוש בערביות, התכנית צריכה לכלול פיתוח של מאגר נתונים מאושר והסמכה סטנדרטית לטכנולוגיות. ניתן גם להשתמש בערביות כדי לספק הבטחות לביצועים פיננסיים.
4. גמישות רגולטורית – אמנם עיקר ההתנגדות והמחסומים בדרך לאימוץ של טכנולוגיות ליעילות אנרגטית הם בשרשרת ערך השוק, אבל גם האישורים שנדרשים מרשויות הממשלה מהווים מכשול. המחקר זיהה דרכים ליעול התהליכים ברמת הרישוי, כולל שימוש בקרקע, תכנון, בנייה וציות. זה כולל שילוב של רשתות אנכיות (ספקים ולקוחות) ואופקיות (מתחרים) עם שיתוף והעברת ידע.

לדוח המלא: [הבניית ערביות הממשלה להשקעות ביעילות אנרגטית על מנת לצמצם את פליטת גזי החממה בעולם](#).

בהמשך

המעבדה הבאה לחידושים פיננסיים תיערך ב-7 בדצמבר 2017 בירושלים ותעסוק בהאצת הצמיחה של אנרגיה חלופית ואנרגיה נקייה ושימוש באנרגיה נקייה בישראל, בשיתוף עם משרד האנרגיה ורשות החדשנות הישראלית.

בדצמבר 2017 ייערך האירוע השנתי לבוגרי תכנית העמיתים.